

Hafnarfjarðarbær
b.t. Fanneyar Dóróthe Halldórsdóttur sviðsstjóra mennta- og lýðheilsusviðs
og Guðlaugar Óskar Gísladóttur sviðsstjóra fjölskyldu- og barnamálasviðs
Strandgötu 6
220 Hafnarfjörður

Reykjavík 7. júlí 2025
2404038SA SH
Málalykill: 02.30

Efni: Samningur sveitarfélaga við mennta- og barnamálaráðneytið um faglega forystu miðstöðvar PMTO¹ á Íslandi.

Fyrstu skref innleiðingar PMTO nálgunar/úrræðis voru tekin hér á landi fyrir um 25 árum síðan. Frá þeim tíma hefur sveitarfélögum fjölgað sem hafa tekið upp þessa nálgun og úrræði.

PMTO er gagnreynd nálgun sem uppfyllir há gæðaviðmið sem úrræði fyrir foreldra barna með aðlögunarvanda, sérstaklega hegðunarvanda. Úrræðið fær hæstu viðurkenningu hjá alþjóðlega gæðamatinu *Blueprints for Healthy Youth Development*. Auk þess gefur *The California Evidence-based Clearinghouse* PMTO hæstu einkunn sem vel rannsakað og árangursríkt úrræði, einnig innan barnaverndar. PMTO fellur mjög vel að lögum um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna og samræmist vel úrræðum og nálgunum starfsfólks á fræðslu- og velferðarsviðum sveitarfélaga. Úrræðið er þrískipt, allt eftir vanda barnsins og er bæði forvörn og meðferð fyrir foreldra barna með hegðunarvanda.

Eins og framan greinir þá hefur PMTO verið samofið rannsóknum frá upphafi. Rannsóknum hérlendis hefur verið stýrt frá Háskóla Íslands undanfarin sex ár og gerir samstarf miðstöðvarinnar við Háskólann það að verkum að hægt er að viðhalda gæðum úrræðisins og þróa það sífellt áfram. Nýlegar rannsóknir Háskóla Íslands sýna t.a.m. fram á að SPARE² er fýsilegur kostur til að stuðla að góðri aðlögun flóttafólks í nýju landi.

¹ Parent Management Training - Oregon aðferðin

² SPARE tekur tillit til fjölmennningar, menningarnæmis og áhrifa áfalla á foreldrafærni og er sérstaklega ætlað foreldrum og börnum á flótta.

Undanfarin ár hafa fulltrúar sveitarfélaga³, sem vinna með PMTO nálgun í starfi með börnum og fjölskyldum, kallað eftir stuðningi frá mennta- og barnamálaráðuneytinu og ítrekað mikilvægi þess að ráðuneytið veiti miðstöð PMTO brautagengi og tryggi fjármagn til reksturs miðstöðvar hér á landi til framtíðar.

Mennta- og barnamálaráðuneytið fól Keðjunni á velferðarsviði Reykjavíkurborgar að starfrækja miðstöð PMTO fyrir allt landið tímabundið frá 1. janúar 2024 til 31. desember 2025, sjá fylgiskjal 2.

Fyrir tilstilli samningsins hefur verið hægt að halda úti lágmarksstarfsemi í tengslum við mikilvægustu verkþætti miðstöðvarinnar og tryggja áframhaldandi þjónustu við fjölskyldur og skóla innan þeirra sveitarfélaga sem innleiða nálgunina.

Framangreind sveitarfélög stofnuðu fagráð sem var falið að vinna með tillögum að varanlegri staðsetningu miðstöðvar að liðnum samningstíma, þannig að þjónustan haldi áfram að vaxa í sveitarfélögum landsins í anda farsældarlaga. Tillögurnar voru kynntar á fundi með fulltrúum mennta- og barnamálaráðuneytisins í júní sl.

Af þeim tillögum sem settar voru fram taldi ráðuneytið að miðstöð PMTO væri best fyrir komið hjá einu eða fleiri sveitarfélögum eins og staðan væri í dag. Ráðuneytið upplýsti að það myndir tryggja áframhaldandi fjárhagslegan stuðning við miðstöðina eins og á núverandi samningatíma og yrði það gert með samningi við sveitarfélag/sveitarfélög.

Fagráðið, fyrir hönd sveitarfélaga, fagnar áframhaldandi stuðningi mennta- og barnamálaráðuneytisins við miðstöð PMTO á Íslandi og leitar nú til sveitarfélaga að hýsa miðstöðina og veita henni faglega forystu næstu tvö árin. Samhliða þessu stefnir Háskóli Íslands á að stofna rannsóknarstofu um frekari þróun og aðlögun PMTO sem verður hluti af samningi mennta- og barnamálaráðuneytisins við það sveitarfélag sem mun hýsa miðstöðina.

Fagráðið kynnti áframhaldandi stuðning mennta- og barnamálaráðuneytisins við miðstöðina á fund með fulltrúum sveitarfélga sem vinna með PMTO nálgunina. Fagráðið, í samvinnu við sveitarfélögin, meta það svo að miðstöðinni sé best fyrir komið hjá Reykjavíkurborg í samvinnu við Hafnarfjarðabæ eins og hefur verið síðustu tvö árin. Þessi sveitarfélög hafa faglegt umfang og umtalsverða reynslu til að vista miðstöð PMTO áfram.

³ Akraneskaupstað, Akureyrarbæ, Fjallabyggð, Garðabæ, Hafnarfjarðarbæ, Húnabyggð, Kópavogsbær, Mosfellsbær, Reykjanesbær og Reykjavíkurborg.

Þannig verður sem minnst röskun á starfsemi miðstöðvarinnar og tækifæri til áframhaldandi þróunar í samvinnu skóla/fræðslu- og velferðarsviða í þágu farsældar barna.

Fagráðið hefur leitað til Reykjavíkurborgar og farið þess á leit að kannað verði hvort Reykjavíkurborg sé viljug að framlengja samning við mennta- og barnamálaráðuneytið og starfrækja miðstöð PMTO fyrir allt landið tímabundið frá 1. janúar 2026 til 31. desember 2027.

Með fyrirvara um samþykki Reykjavíkurborgar leitar fagráðið til Hafnarfjarðarbæjar og fer þess á leit að kannað verði hvort Hafnarfjarðarbær sé áframhaldandi viljugur að hýsa og standa vörð um SMT skólafærni/PBS með samningi við miðstöð PMTO tímabundið frá 1. janúar 2026 til 31. desember 2027.

Fyrirhugaður er fundur fagráðs með fulltrúum mennta- og barnamálaráðuneytisins 27. ágúst nk. þar sem ofangreindar leiðir verða kynntar komist þær til framkvæmda.

Kær kveðja, fagráðs PMTO á Íslandi

Arndís Þorsteinsdóttir, Keðjan Reykjavíkurborg/PMTO Miðstöð
Edda Vikar Guðmundsdóttir, Keðjan Reykjavíkurborg/PMTO Miðstöð
Eiríkur Þorvarðarson, Hafnarfjarðarbær
Halldóra Gyða Matthíasdóttir Proppé, Keðjan Reykjavíkurborg.
Margrét Sigmarsdóttir, Háskóli Íslands
Svala Hreinsdóttir, Samband íslenskra sveitarfélaga

Afrit:

Valdimar Víðisson bæjarstjóri Hafnarfjarðarbæjar

Fylgiskjöl

1. PMTO miðstöð – stutt kynning á PMTO og miðstöðina á Íslandi frá upphafi til dagsins í dag.
2. Samstarfssamningur mennta- og barnamálaráðuneytisins og Reykjavíkurborgar um starfsemi PMTO miðstöðvar.
3. Staðfesting á samstarfsyfirlýsingu frá Háskóla Íslands um stofnun rannsóknarstofu PMTO miðstöðvar.
4. Nýleg rannsóknarverkefni á vegum Háskóla Íslands – Samþætting SMT-skólafærni og kennslu í félags- og tilfinningafærni: Mat á fýsileika og aðlögun með DAM aðferð.
5. Nýleg rannsóknarverkefni á vegum Háskóla Íslands – Mat á fýsileika og aðlögun gagnreyndra foreldrafærnimeðferðar í hópi (PMTO) fyrir skólaforðun barna.
 - -Bæði verkin hafa verið gerð eins og fram kemur í lýsingu.
 - -Bæði verkin voru kynnt á Menntakviku (ráðstefnu í menntavísindum) sl. haust.H
 - Helstu niðurstöður úr skólaforðunarverkefninu voru kynnar þeim sveitarfélögum sem tóku þátt í upphafi árs 2025.
 - Niðurstöður (afmarkaður hluti) varðandi skólaforðun voru kynntar á Sálfræðipingi í vor.
 - Ritgerðir voru unnar í tengslum við bæði verkin og þeim lokið í júní.
 - Verið er að skrifa greinar í innlend ritrýnd tímarit og handrit verða send í byrjun hausts.
 - Unnið verður úr seinni hluta gagna í haust og handrit unnin og send í erlend tímarit síðla hausts.
 - Niðurstöður beggja verkefna verða kynntar á fræðsludegi PMTO í nóvember.
6. Gagnlegar upplýsingar í dag.
7. PMTO hýst hjá sveitarfélögum – SVÓ.
8. SMT/PBS tölulegar upplýsingar fyrir árið 2025.